

Медична таємниця: права й обов'язки учасників медичного процесу

Лісневська Н.О.

Адвокатське об'єднання «АКТІО», м. Київ, Україна

Обґрунтування. Медична таємниця (МТ) – це сукупність відомостей про хворобу, лікування, результати обстежень, які в ході професійної діяльності стали відомі певним медичним працівникам (МП). МП, які максимально обізнані зі станом пацієнта, є закріплені лікар і медична сестра, котра виконує призначення. Відомості, що входять до МТ, поділяються на два види: медичні й особиста інформація пацієнта, котра стала відомою в ході виконання медичних професійних обов'язків.

Мета. Охарактеризувати вибрані аспекти проблеми МТ.

Матеріали та методи. Аналіз законодавчої бази.

Результати та їх обговорення. Медична інформація належить до професійної конфіденційної інформації та не має підлягати розголошенню. Навіть інформація про сам факт звернення по медичну допомогу належить до професійної конфіденційної інформації. Незаконне умисне розголошення МТ особою, котрій вона стала відома під час виконання професійних обов'язків, тягне за собою кримінальну відповідальність. Це стосується не лише МП, а й допоміжного персоналу медичних закладів. Надавати інформацію про лікування та навіть перебування пацієнта в лікарні третім особам, у тому числі родичам будь-якого ступеня спорідненості, можна лише з власної згоди пацієнта. Винятками є випадки крайньої необхідності, наприклад, коли пацієнта доставлено до лікарні в непритомному стані, а родичі можуть надати інформацію щодо наявних алергій і супутніх захворювань. Звичайно, в таких випадках потрібно дотримуватися певних меж розголошення інформації. При бажанні родичів чи інших осіб відвідати пацієнта в лікарні необхідно зв'язуватися з ним особисто та відвідувати лише після надання особистої згоди. Що стосується працівників правоохоронних органів, то відповідь на запитання, чи лікується в цьому закладі той чи інших пацієнт, варто давати лише за наявності кримінального провадження та після вирішення цього питання з головним лікарем. Слід зауважити, що медична інформація, котра стосується померлих осіб,

також є конфіденційною та не може розголошуватися. Не варто вважати, що померлій людині вже не можна завдати шкоди, тому будь-яка відповідальність буде відсутня. Розголошення такої інформації також є правопорушенням, за фактом якого може бути розпочате кримінальне провадження. Нещодавно в Україні було змінено медичне законодавство, станом на сьогодні штраф за розголошення МТ становить понад 50 тисяч грн. При лікуванні пацієнтів з обмеженою дієздатністю всю необхідну інформацію слід надавати батькам або опікунам чи іншим особам, які доглядають за цими пацієнтами. При лікуванні дітей віком 14-18 років не можна не надати інформацію про лікування батькам, хоча це може суперечити бажанню дитини. Важливим питанням є надання інформації дітям, які є недієздатними за віком, але правоздатними. Приміром, якщо дитина 5 років запитує про своє здоров'я, лікар чи інший МП зобов'язаний на нього відповісти в доступній формі. Аналогічно є ситуація з психічно хворими: вони позбавлені дієздатності, але не правоздатності, тобто мають право знати про своє здоров'я. Слід бути також дуже обережними у веденні медичної документації. Наприклад, інформацію щодо вірусних інфекцій (гепатитів, ВІЛ/СНІД) необхідно розміщувати не на обкладинці історії хвороби, а всередині.

Висновки. 1. Відомості, що входять до МТ, поділяються на два види: медичні й особиста інформація пацієнта. 2. Медична інформація належить до професійної конфіденційної інформації та не має підлягати розголошенню. 3. Надавати інформацію про лікування й навіть перебування пацієнта в лікарні третім особам, у тому числі родичам, можна лише з власної згоди пацієнта. 4. При лікуванні пацієнтів з обмеженою дієздатністю всю необхідну інформацію слід надавати батькам або опікунам чи іншим особам, які доглядають за цими пацієнтами.

Ключові слова: медична таємниця, надання інформації, конфіденційна інформація.

Medical secrecy: the rights and responsibilities of participants of the medical process

Lisnevskaya N.O.

“ACTIO” Law Group, Kyiv, Ukraine

Background. Medical secrecy (MS) is a set of information about the disease, its treatment, the results of examinations, which became known to certain healthcare workers (HCW) during their professional activities. The attending physician and the nurse who performs the drug administration are most aware of the patient's condition. The information included in the MS is divided into two types: medical and personal information of the patient, which became known during the performance of medical professional duties.

Objective. To describe selected aspects of the MS problem.

Materials and methods. Analysis of the legal framework.

Results and discussion. Medical information belongs to professional confidential information and should not be disclosed. Even the information about the very fact of seeking medical care belongs to professional confidential information. Unlawful intentional disclosure of MS by a person to whom it became known in the course of its

professional duties entails criminal liability. This applies not only to HCW, but also to other staff of medical institutions. It is possible to provide information about the treatment and even the patient's stay in the hospital to third parties, including relatives of any degree of kinship, only with the patient's own consent. Exceptions include cases of extreme urgency, such as when a patient is taken to hospital unconscious and relatives can provide information on existing allergies and comorbidities. Of course, in such cases, the necessary disclosure limits should be followed. If a relative or other person wishes to visit a patient in the hospital, he or she should be contacted in person and visited only with personal consent. With regard to law enforcement officers, the answer to the question of whether a particular patient is treated in this institution should be given only in the presence of criminal proceedings and after resolving this issue with the chief physician. It should be noted that medical information concerning the deceased is also confidential and cannot be disclosed. It should not be assumed that the deceased can no longer be harmed, so any liability will be absent. Disclosure of such information is also a crime, on the basis of which criminal proceedings may be started. Recently, the medical legislation in Ukraine was changed, and as of today, the fine for disclosing MT is over UAH 50,000. When treating patients with disabilities,

all necessary information should be provided to their parents or carers. When treating children aged 14-18, it is impossible not to provide information about treatment to parents, although this may be contrary to the wishes of the child. An important issue is the provision of information to children who are incapacitated by age, but legally capable. If a 5-year-old child asks questions about his or her health, a doctor or other HCW must answer them in a form that is accessible. A similar situation occurs with mentally ill patients: they are deprived of legal capacity, but they have the right to know about their health. You should also be very careful in keeping medical records. For example, information on viral infections (hepatitis, HIV/AIDS) should not be placed on the cover of the medical history, but inside.

Conclusions. 1. MS information is divided into two types: medical and personal information of the patient. 2. Medical information belongs to professional confidential information and should not be disclosed. 3. It is possible to provide information about the treatment and even the patient's stay in the hospital to third parties, including relatives, only with the patient's own consent. 4. In the treatment of patients with disabilities, all necessary information should be provided to the parents or carers.

Key words: medical secrecy, provision of information, confidential information.

Медицинская тайна: права и обязанности участников медицинского процесса

Лисневская Н.А.

Адвокатское объединение «АКТИО», г. Киев, Украина

Обоснование. Медицинская тайна (МТ) – это совокупность сведений о болезни, лечении, результатах обследований, которые в ходе профессиональной деятельности стали известны определенным медицинским работникам (МР). МР, максимально осведомленными о состоянии здоровья пациента, являются лечащий врач и медицинская сестра, выполняющая назначения. Сведения, входящие в понятие МТ, делятся на два вида: медицинские и личная информация пациента, ставшая известной в ходе выполнения медицинских профессиональных обязанностей.

Цель. Охарактеризовать избранные аспекты проблемы МТ.

Материалы и методы. Анализ законодательной базы.

Результаты и их обсуждение. Медицинская информация относится к конфиденциальной информации и не должна подлежать разглашению. Даже информация о самом факте обращения за медицинской помощью относится к конфиденциальной информации. Незаконное умышленное разглашение МТ лицом, которому она стала известна во время выполнения профессиональных обязанностей, влечет за собой уголовную ответственность. Это касается не только МР, но и вспомогательного персонала медицинских учреждений. Предоставлять информацию о лечении и даже пребывании пациента в больнице третьим лицам, в том числе родственникам любой степени родства, можно только с собственного согласия пациента. Исключениями являются случаи крайней необходимости, например, когда пациента доставили в больницу в бессознательном

состоянии, а родственники могут предоставить информацию об имеющихся аллергиях и сопутствующих заболеваниях. Конечно, в таких случаях следует придерживаться необходимых пределов разглашения информации. При желании родственников или иных лиц посетить пациента в больнице необходимо связываться с ним лично и посещать только после предоставления личного согласия. Что касается работников правоохранительных органов, то ответ на вопрос, лечится ли в данном учреждении тот или иной пациент, следует давать только при наличии уголовного производства и после решения этого вопроса с главным врачом. Следует отметить, что медицинская информация, касающаяся умерших, также конфиденциальна и не может разглашаться. Не следует считать, что умершему человеку уже нельзя причинить вред, поэтому любая ответственность будет отсутствовать. Разглашение такой информации также является правонарушением, по факту которого может быть начато уголовное производство. Недавно в Украине было изменено медицинское законодательство, на сегодня штраф за разглашение МТ составляет более 50 тысяч грн. При лечении пациентов с ограниченной дееспособностью всю необходимую информацию следует предоставлять родителям, опекунам или иным лицам, ухаживающим за этими пациентами. При лечении детей в возрасте 14-18 лет нельзя не предоставить информацию о лечении родителям, хотя это может противоречить желанию ребенка. Важным вопросом является предоставление информации детям, которые являются недееспособными

■ ТЕЗИ КОНГРЕСУ

по возрасту, но правоспособными. Так, если ребенок 5 лет спрашивает о своем здоровье, врач или другой МР обязан на него ответить в доступной форме. Аналогичная ситуация имеет место с психически больными: они лишены дееспособности, но не правоспособности, то есть имеют право знать о своем здоровье. Следует быть также очень осторожными в ведении медицинской документации. Например, информацию о вирусных инфекциях (гепатитах, ВИЧ/СПИД) необходимо размещать не на обложке истории болезни, а внутри.

Выводы. 1. Сведения, которые входят в понятие МТ, делятся на два вида: медицинские и личная информация

пациента. 2. Медицинская информация относится к конфиденциальной информации и не должна подлежать разглашению. 3. Предоставлять информацию о лечении и даже пребывании пациента в больнице третьим лицам, в том числе родственникам, можно только с собственного согласия пациента. 4. При лечении пациентов с ограниченной дееспособностью всю необходимую информацию следует предоставлять родителям, опекунам или иным лицам, ухаживающим за этими пациентами.

Ключевые слова: медицинская тайна, предоставление информации, конфиденциальная информация.